Naturvernforbundet
Ålesund og omegn

Til Statsforvaltaren i Møre og Romsdal
Kopi: Ålesund kommune

Dato: 9. september 2026

Høyringsfråsegn – søknad frå Attvin AS om endring og samanslåing av løyve ved Bingsa

Naturvernforbundet viser til høyringa om Attvin AS sin søknad og til Statsforvaltaren sitt brev til Ålesund kommune av 31. august 2026, i sak 2007/2053.

Vi er positive til tiltak som gir betre reinsing og meir forsvarleg avfallshandtering. Samstundes meiner vi at endringar i utsleppsrammer, lagringsmengder og avfallstypar må vurderast ut frå kva naturen og fjorden samla blir utsette for.

Hovudkravet vårt er at avgjerda må byggje på eit oppdatert og etterprøvbart kunnskapsgrunnlag om den samla belastninga frå eksisterande og planlagde utslepp. Attvin sitt utslepp må ikkje vurderast isolert frå andre påverknader på det same økosystemet.

1. Statsforvaltaren sitt initiativ må følgjast opp med ei samla vurdering

Vi merkar oss særleg at Statsforvaltaren ber kommunen om informasjon om sårbare artar, også i fjorden der utsleppsleidninga ligg, og om andre planlagde aktivitetar som kan påverke økosystema i området. Statsforvaltaren viser her til naturmangfaldlova §§ 8 og 10. Det blir dessutan bede om opplysningar om lokale miljøforhold og om kommunalt leidningsnett og eventuelle påsleppsløyve.

Naturvernforbundet støttar denne tilnærminga. Etter vårt syn må oppfølginga omfatte både den belastninga som allereie finst, og den tilleggsbelastninga som kan følgje av nye eller utvida aktivitetar. Eit oversyn over kvar einskild verksemd er ikkje tilstrekkeleg utan ei vurdering av korleis påverknadene verkar saman.

Vi ber derfor om at Statsforvaltaren, i samarbeid med kommunen og relevante verksemder, sikrar eit samla utsleppsoversyn som skil tydeleg mellom:

- Faktiske utslepp i dag, baserte på målingar og rapportering.
- Utsleppsrammer i gjeldande løyve, også der desse enno ikkje er fullt utnytta.
- Forventa utslepp frå vedtekne og omsøkte endringar, med tydeleg skilje mellom godkjende tiltak og planar som framleis er usikre.

Oversynet må omfatte alle relevante kjelder som påverkar dei same områda og naturverdiane, mellom anna avfallsverksemd, avløp, anna næringsverksemd og avrenning der dette er relevant. Historisk forureining må inngå i vurderinga der ho framleis påverkar miljøtilstanden eller kan spreie seg.

Vi ber om at oversynet viser utsleppsstader, kva stoff som blir sleppte ut, vassmengder og berekna stoffmengder. Konsentrasjonar i milligram eller mikrogram per liter må supplerast med eit rekneskap over samla tilførsel, til dømes kilogram per år. Periodar med stor belastning må òg vurderast; årsverdiane åleine gir ikkje eit fullstendig bilete.

For planlagde endringar må både nye tilførsler og dokumenterte reduksjonar synleggjerast. Utslepp som blir flytta frå éin stad til ein annan, må ikkje reknast som fjerna, og dei same utsleppa må heller ikkje teljast to gonger.

2. Fjorden sin tilstand og naturverdiar må vere styrande

Søknaden omtalar Ellingsøyfjorden som ein vassførekomst med god økologisk tilstand, men dårleg kjemisk tilstand. Den dårlege kjemiske tilstanden blir i søknaden i hovudsak knytt til historisk påverknad frå TBT og enkelte PAH-sambindingar. Søknaden viser samstundes til god vassutskifting og stor fortynning ved utsleppspunktet.

Det går også fram at sedimentprøver frå 2024 viste forureining nær utsleppsleidninga. Søknaden legg til grunn at denne forureininga truleg er lokalt avgrensa, og at behovet for tiltak skal vurderast etter at det nye reinseanlegget er sett i drift.

Naturvernforbundet meiner det er nødvendig å dokumentere utbreiinga og betydninga av denne forureininga nærare. Vi tek ikkje med dette stilling til kven som er kjelde til all påvist forureining. Poenget er at den faktiske miljøtilstanden må vere utgangspunktet når nye utsleppsrammer skal vurderast.

Vi ber særleg om at føresetnadene om fortynning og avgrensa påverknad blir vurderte opp mot oppdatert kunnskap om straumforhold, sediment og naturverdiar i det reelle påverknadsområdet. Ei vurdering av fortynning ved eitt utsleppspunkt kan etter vårt syn ikkje erstatte ei vurdering av den samla belastninga på fjorden over tid.

Søknaden omtalar mellom anna ålegrasenger og tareskog som naturtypar av lokal verdi. Også desse verdiane må inngå i vurderinga. At ein naturtype ikkje er vurdert å ha nasjonal verdi, bør ikkje i seg sjølv vere eit argument for å akseptere større belastning.

Vi ber om at det endelege vedtaket gjer tydeleg greie for korleis kunnskapen om naturmangfald, miljøtilstand og samla påverknad er brukt. Usikkerheit og kunnskapshol må synleggjerast og få betydning for kva vilkår som blir stilte.

3. Alle vassstraumane frå Bingsa må inngå i totalvurderinga

Attvin peikar sjølv på at aktivitetane skjer på same eigedom, at avløpsvatnet blir ført til same utsleppssystem, og at overvakinga i stor grad er felles. Selskapet ber derfor om at søknaden blir sett i samanheng med deponiløyvet. Samstundes er sigevatnet frå deponiet halde utanfor vurderinga av grenseverdiar for det forureina overvatnet i den reviderte søknaden.

Det kan vere gode grunnar til å skilje vassstraumane teknisk og i reguleringa. Men dei må likevel inngå i ei felles vurdering av påverknaden på fjorden. Oppdeling i fleire løyve eller reinsetrinn må ikkje føre til at totalbelastninga blir utydeleg.

Vi ber om eit samla flytskjema og vass- og stoffrekneskap for anlegget. Dette må vise kvar dei ulike vassstraumane oppstår, kva reinsing dei får, kvar dei blir målte, og kvar dei til slutt blir sleppte ut.

Dette er særleg viktig for vatnet frå matavfallshallen. Søknaden legg opp til at dette skal handterast separat, anten gjennom påslepp til Kongshaugen reinseanlegg eller oppsamling i tett tank. Før denne løysinga blir lagd til grunn for utsleppsvurderinga, må mottak, nødvendig løyve, reinsing og endeleg disponering vere avklarte.

I fotnoten til tabell 4, på side 6 i den reviderte søknaden, står det at enkelte gjennomsnittsverdiar er berekna utan analysar med høge verdiar frå matavfallshallen, sigevasskummen og eit avvik frå NAF-banen. Vi ber om ei tydeleg forklaring på kva desse berekningane representerer, og korleis dei utelatne bidraga blir handterte. Føresetnader om framtidig separering må følgjast opp med bindande tiltak, ikkje berre leggjast inn i berekningane.

4. Nye rammer må byggje på dokumentert reinsing og oppdatert risiko

Vi registrerer positivt at den reviderte søknaden omfattar konkrete grenseverdiar for totalnitrogen, ammonium-nitrogen og totalt organisk karbon, TOC. Samstundes opplyser Attvin at datagrunnlaget framleis er avgrensa, og at den endelege samansetjinga av overvatnet først vil vere kjend etter dei planlagde omleggingane.

Vi meiner derfor at grenseverdiane må følgjast av krav om dokumentert reinseeffekt under representative drifts- og nedbørsforhold, tydelege fristar og ei fastsett vurdering av om vilkåra skal strammast inn når driftserfaringane ligg føre. Det må også gå klart fram om grensene gjeld døgnmiddel, andre middelverdiar eller maksimalverdiar.

Risikovurderinga må omfatte heile den omsøkte drifta, også større lager og lengre lagringstid. Eit døme er marint plastavfall, der tabellen på side 15 i den reviderte søknaden oppgir ei endring frå 100 til 500 tonn på lager og frå tre til seks månader lagringstid. Vi ber om at slike endringar blir vurderte samla med omsyn til avrenning, støv, plastspreiing, brann og forureina sløkkjevatn.

For PFAS legg søknaden opp til at eventuelle krav skal fastsetjast på grunnlag av framtidige analyseresultat og risikovurdering. Naturvernforbundet ber om at nødvendig kartlegging av PFAS og andre relevante miljøgifter blir avklart før dei aktuelle utvidingane blir godkjende.

Måleprogrammet og behovet for utsleppsgrenser må vurderast ut frå avfallstypane som faktisk skal handterast.

5. Innsyn, overvaking og vidare sakshandsaming

Vi ber om at det samla kunnskapsgrunnlaget, kommunen si fråsegn og dei faglege vurderingane blir gjorde offentleg tilgjengelege før avgjerda. Dersom det kjem fram vesentleg ny informasjon eller søknaden blir vesentleg endra, ber vi om høve til å kommentere dette.

Eit eventuelt endra løyve bør innehalde eit samordna overvakingsprogram for relevante utslepp frå Bingsa og påverknaden i fjorden. Programmet må gi grunnlag for å samanlikne situasjonen før og etter omlegginga, avdekkje uventa utslepp og vurdere utviklinga i sediment og naturmiljø. Resultata bør rapporterast offentleg saman med ei fagleg vurdering og opplysningar om tiltak ved avvik.

Naturvernforbundet ber om at dei delane av søknaden som kan opne for større miljøbelastning, ikkje blir godkjende før den samla belastninga er tilstrekkeleg opplyst og nødvendige vernetiltak er sikra. Dette må ikkje forseinke reinsing og andre tiltak som reduserer eksisterande forureining. Søknaden legg til grunn at det nye reinseanlegget skal vere i drift seinast innan utgangen av 2026.

Målet må vere ei dokumentert betring for fjorden og naturmiljøet, ikkje berre at kvart einskilt utslepp blir vurdert som akseptabelt kvar for seg.

Med helsing

Gert Rietman, lokallagsleder
Naturvernforbundet i Ålesund og omegn